

Nr 94.

Av herrar **Netzén** och **Jönsson** i Lund, om inrättande av
professur i ekonomisk historia vid Lunds universitet.

1947 års riksdag beslutade att vid universiteten inrätta ordinarie lärartjänster i ekonomisk historia, s. k. preceptorat, vilka närmast kunna sägas ha karaktären av övergångsbefattningar till professorer i ämnet. Ordinarie preceptorer finnas f. n. i Lund och Göteborg.

Många skäl tala för att tiden nu är inne att förvandla preceptoraten till professorer. Den nu rådande ordningen har i flera olika avseenden visat sig vara till skada för de studenter, som läsa ekonomisk historia.

En professor i »vanlig» historia har i filosofiska fakulteten och dess humanistiska sektion möjlighet att bevaka sitt ämnes och sina elevers intressen (doktorand- och licentandstipendier, amanuensbefattningar, docentförordnande, institutionsanslag etc.). I detta »professorskollegium» är preceptorn i ekonomisk historia den ende, som icke är professor. Hans ställning präglas också därav. I Lund har exempelvis preceptorn »i nåder» tillåtits delta i behandlingen av sådana frågor som omedelbart beröra hans ämne. Motståndare till att självständiga lärarbefattningar i ekonomisk historia inrättades ha otvivelaktigt också haft viss nytta av att preceptorn i lärarkollegiet närmast är en »outsider».

Sedan 1947 ha åtskilliga studenter läst ämnet ekonomisk historia. Någon fastställd kursplan finnes emellertid icke; den har på olika sätt fördröjts. Innan kursplanen fastställts, äger preceptorn icke rätt att examinera. På detta sätt har det icke varit omöjligt förhindra att ekonomisk historia i överensstämmelse med riksdagens beslut blivit ett självständigt examensämne.

För de studenter, som studerat ämnet, har detta givetvis betytt ett svårt ekonomiskt avbräck. Man kan med säkerhet påstå, att ovanstående missförhållande inte uppstått, om representanten för ekonomisk historia varit professor.

Den enda utvägen, som stått öppen för dem, som studerat ekonomisk historia i Lund, har varit att hos universitetskanslern anhålla om dispens att få avlägga tentamen efter de kursfordringar, som gälla vid Stockholms högskola. Där finnas nämligen godkända kursplaner. Efter att i flera år ha arbetat efter en studieplan få studenterna sålunda lägga om studierna efter en annan kursplan. Denna otillfredsställande ordning avhåller otvivelaktigt åtskilliga från att studera ämnet ekonomisk historia.

Att läraren i detta ämne har professors namn och ställning betyder även åtskilligt för studenterna, när dessa samla källmaterial ute i bygderna på

gods och lantgårdar, inom industriföretag och hos de talrika viktiga arbetar- och näringsorganisationerna.

Att förvandla preceptoraten till professorer medför heller inga stora utgifter för statsverket. Skillnaden i slutlön mellan preceptorer och professorer är f. n. endast 3 900 kronor.

Med stöd av ovanstående få vi härmed föreslå,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag till inrättandet av professur i ämnet ekonomisk historia vid Lunds universitet.

Stockholm den 24 januari 1951.

Gösta Netzen.

Folke Jönsson,
Lund.
